

PEDAGOGY AND EDUCATION

Педагогіка партнерства як засіб партнерської взаємодії з батьками дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами

Єсьман Ірина Володимирівна¹

¹ кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової і професійної освіти;
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Україна

У концепції «Нова українська школа» визначено, що «є необхідність якомога більше наблизити навчання і виховання кожної дитини до її сутності, конкретних здібностей, майбутньої життєвої траєкторії людини» [4, с.17]. Таким чином робота сучасного закладу освіти повинна бути спрямована на «нову, глибшу залученість родини до побудови освітньо-професійної траєкторії дитини. Нова школа допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей» [4, с. 14].

У Законі України «Про освіту» задекларовано, що «державна створює умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також забезпечує виявлення та усунення факторів, що перешкоджають реалізації прав і задоволенню потреб таких осіб у сфері освіти» [3].

Заклади освіти на засадах партнерської взаємодії з батьками спрямовують свої спільні зусилля і можливості виключно на допомогу дитині у реалізації її здібностей та інтересів. Сучасні педагоги та батьки повинні стати однією згуртованою командою, яка працює на реалізацію психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у освітньому процесі. Саме ці положення покладено в основу педагогіки партнерства.

У «Примірному положенні про команду психолого-

PEDAGOGY AND EDUCATION

педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти» серед основних завдань визначено: «проведення консультативної роботи з батьками дітей з ООП щодо особливостей їх розвитку, навчання та виховання; проведення інформаційно-просвітницької роботи у закладі освіти серед педагогічних працівників, батьків і дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав дитини, формування дружнього та неупередженого ставлення до дітей з ООП» [5]. Серед основних функцій учасників психолого-педагогічного супроводу виокремлено: «залучення батьків дитини з ООП до розроблення і погодження індивідуальної програми розвитку; консультативна робота з батьками дитини з ООП з практичним психологом, соціальним педагогом, вчителем-дефектологом» [5]. Вчитель початкових класів повинен «вчасно надавати батькам інформацію про стан засвоєння дитиною навчальної програми / освітнього плану» [5]. Асистент вчителя – «інформування батьків, педагогічних працівників щодо особливостей розвитку дитини з ООП» [5].

Підкреслимо, що особливе значення для ефективної взаємодії з батьками дітей з ООП має період початкової освіти, коли батьки із задоволенням відвідують школу і цікавляться навчанням і поведінкою дитини. Це створює сприятливі умови для надання батькам психолого-педагогічної допомоги з виховання та розвитку дитини в сім'ї.

Батьки і вчителі працюють на дитину з ООП тільки в тому випадку, якщо вони об'єднають зусилля та стануть партнерами. Важливо налагодити партнерство з сім'єю кожної дитини, створити атмосферу взаємної підтримки та спільних інтересів. Батьки зазвичай активні в перший і другий роки навчання, але до кінця четвертого класу їх активність поступово зникає. Саме тому одним із пріоритетних завдань сучасного закладу освіти є сприяння участі батьків у освітньому процесі, пошук різних способів підтримки зацікавленості батьків шкільним життям своїх дітей.

Особливо акцентуємо на тому, що «взаємодія з батьками у контексті педагогіки партнерства відбувається у сучасних закладах освіти через батьківські об'єднання, які носять різні назви – Школи, університети для батьків, батьківські ради, комітети, комісії, клуби, форуми тощо. Кожен з них має свій план, положення, напрями діяльності» [2, с.19].

Зокрема, варто звернути особливу увагу на таку форму партнерської взаємодії з батьками дітей молодшого шкільного

PEDAGOGY AND EDUCATION

віку з ООП, як «Дитячий простір», це – «форма партнерської взаємодії, конструктивної співпраці з батьками дітей саме молодшого шкільного віку. Дитячі простори або центри є установами, які утворюються з метою забезпечення права дітей на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти при закладах освіти усіх типів шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної підтримки дитини» [1, с.65].

Мета функціонування «Дитячого простору» реалізується у наступних напрямках роботи: «створення сприятливого середовища для всебічного гармонійного розвитку дітей різних вікових груп (сприяння навчанню прагнень, набуття нових знань, адаптація дітей до швидкоплинного сучасного світу, організація навчання в різних вікових групах з урахуванням дитячих нахилів та інтересів, проведення спеціалізованих майстер-класів; інтерактивних вистав, заохочення через ігрові науково-дослідні та інноваційні, творчі, тематичні виставки тощо); організація комунікаційного та освітнього простору для батьків (спілкування, обмін освітнім досвідом, експертні консультації, вебінари, тренінги тощо)» [1, с.65].

Таким чином, функціонування «Дитячого простору» в закладі освіти сприяє вирішенню таких важливих завдань: по-перше, це форма партнерства з батьками дітей; по-друге, це ефективна форма батьківської педагогічної освіти; по-третє, освітній простір для навчання і розвитку дітей з ООП.

Отже, систематичний підхід до розгляду проблеми партнерської взаємодії з батьками дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в закладі освіти спостерігається в тому, що заклад не працює у цьому напрямі епізодично, це постійна, послідовна робота, спрямована на реалізацію потенційних можливостей дітей, формування індивідуальної освітньої траєкторії кожної дитини, проведення діагностичних досліджень серед учнів і їх батьків з метою організації інклюзивного освітнього середовища.

References:

- [1] Єсьман І. «Дитячий простір» як форма партнерської взаємодії з батьками дітей молодшого шкільного віку. Scientific Collection «InterConf», (120): with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Recent Advances in Global Science» (August 16–18, 2022). Vilnius, Lithuania: Vaiga, 2022. p. 63–66.
- [2] Єсьман І. Педагогічна освіта батьків молодших школярів в умовах Нової української школи. Педагогічний альманах: збірник наукових праць. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021.

PEDAGOGY AND EDUCATION

Випуск 48. С.15–21.

- [3] Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 18.01.2023).
- [4] Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 18.01.2023).
- [5] Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu-psihologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-zakladi-zagalnoyi-serednoyi-ta-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення 18.01.2023).